

בש"פ 2360/18 - מדינת ישראל נגד אריאל ברוכים, רן לחיאני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2360/18

לפני:

כבוד השופט י' עמית

המבקשת:

מדינת ישראל

נ ג ד

המשיבים:

1. אריאל ברוכים
2. רן לחיאני

בקשה להארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים, לפי
סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

בשם המבקשת:

עו"ד דפנה שמול
עו"ד ליאור אשכנזי

בשם המשיב 1:

החלטה

בקשה להארכת מעצרו של המשיב 1 (להלן: המשיב) לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

המשיב 2 (גיסו של המשיב) הסכים להארכת מעצרו, ועל כן נערך דיון בעניינו של המשיב בלבד.

1. כתב אישום: ביום 28.6.2017 הוגש לבית משפט השלום בתל-אביב כתב אישום נגד המשיבים, האוחז ב-55 אישומים המייחסים להם עבירות של עושק וקבלת דבר במרמה, עבירות לפי פקודת מס הכנסה ועבירות לפי חוק מע"מ.

בתמצית, על פי המתואר בכתב האישום המתוקן בשלישית, המשיבים ניהלו במשותף עסק אינסטלציה, ובין השנים 2010-2017 קיבלו כספים במרמה תוך ניצול חולשתם של לקוחות העסק, רבים מהם קשישים. המשיבים פרסמו

את עסקם תוך שימוש בשמות בדויים, ונתנו מענה לבקשות שירות מלקוחות בעצמם או באמצעות קבלני משנה. את המחיר שגבו מהלקוחות קבעו לפי הסכום שהתרשמו שניתן לקבל מהלקוח, כאשר פעמים רבות נגבה תשלום גבוה באופן בלתי סביר לעומת התמורה המקובלת לעבודה שבוצעה, ולעיתים אף נגבתה תמורה מבלי שהתקלה תוקנה. כל זאת, תוך שימוש במצגי שווא וניצול חולשתם ואי הבנתם של הלקוחות. המשיבים נקטו במרמה ובתחבולה לשם העלמת הכנסה בסך של 9,933,265 ₪, וכן התחמקו מתשלום מע"מ בסך של לפחות 961,629 ₪.

2. הליכי המעצר: בד בבד עם כתב האישום הגישה המבקשת בקשה למעצרו של המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים. לבקשת ב"כ המשיבים נדחה הדיון על מנת לאפשר לו ללמוד את החומר. לאחר שב"כ המשיב 2 הסכים לקיומו של ניצוץ ראיתי, בדיון ביום 6.7.2017 הסכים ב"כ המשיב אף הוא לקיומו של ניצוץ ראיתי.

ביום 19.7.2017 הוגש תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, בו המליץ שירות המבחן שלא לשחררו לחלופת מעצר, לאחר שהעריך כי נשקף ממנו סיכון להתנהגות פוגענית, וכי המפקחים שהוצעו לא יצליחו להציב לו גבולות. לבקשת ב"כ המשיב, הורה בית המשפט על עריכת בדיקה פסיכיאטרית למשיב, וזו הוגשה ביום 7.8.2017 ולפיה קיים חשד כי המשיב מתחזה, ומכל מקום נקבע כי המשיב אינו סובל ממחלת נפש, כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו. בהוראת בית המשפט, נערכו שני תסקירי מעצר משלימים בעניינו של המשיב (21.8.2017 ו-4.9.2017), בהם נקבע כי אינו מתאים למעצר בפיקוח אלקטרוני וכי המפקחים הנוספים שהוצעו אף הם אינם יכולים לאיין את מסוכנותו.

בדיון ביום 10.9.2017, הסכים ב"כ המשיב למעצרו עד לתום ההליכים וכך הורה בית המשפט.

3. ההליך העיקרי: ביום 4.7.2017 התקיימה הקראה פורמאלית של כתב האישום. בית המשפט נעתר למספר בקשות דחייה מצד המשיבים, לצורך מיצוי המו"מ בין הצדדים ובשל מעורבותו של המשיב 2 בתאונת דרכים. כמו כן, נקבעו חמישה מועדי הוכחות לחודשים פברואר-מאי 2018.

במקביל להליך המתנהל נגד המשיבים, נמשכה החקירה בעניינם של מעורבים נוספים בפרשה (להלן: המעורבים הנוספים), שתוצריה הועברו למשיבים ביום 19.12.2017. במהלך ישיבת בעניינם של המעורבים הנוספים, עלה כי קיים חומר חסוי הנוגע גם למשיבים עצמם, ובעקבות זאת החלה המבקשת בהליכים לתיקון תעודת החיסיון שהוצאה קודם לכן. בית המשפט דחה ביום 9.1.2018 את בקשת המבקשת להורות למשיבים להשיב לכתב האישום כל עוד לא התקבל מלוא החומר ותוקנה תעודת החיסיון. כמו כן, הורה בית המשפט למבקשת לתקן את כתב האישום כך שיובהר הקשר בין מספר עובדות שצוינו בו לבין האישומים, וכתב האישום תוקן והוגש ביום 28.1.2018. לבקשת המשיבים, ביטל בית המשפט את שלושת מועדי ההוכחות הראשונים, וקבע כי ביום 14.2.2018 תינתן תשובה לכתב האישום.

כמפורט בבקשה, בשלב כלשהו המבקשת הבחינה בכך שחלק מהתפוסים שהופיעו ברשימת חומר החקירה המקורית לא נסרקו במלואם עקב תקלה, שאז שלחה את הסריקות המלאות ביום 4.2.2018 לידי ב"כ המשיבים. עוד ביקשה המבקשת לתקן את כתב האישום על-ידי הוספת 4 עדי תביעה. המשיבים התנגדו לתיקון כתב האישום, וכן ביקשו לבטל מועד הוכחות נוסף שהיה קבוע ליום 21.2.2018 ולדחות את מתן המענה לכתב האישום. בבקשתם קבלו על העברת חומרי החקירה באיחור, ועל כך שכתב האישום אינו מפורט דיו.

ביום 14.2.2018 התקיים דיון, בו ציינו המשיבים כי נפל פגם בכתב האישום, משום שלא מצוינים בו שמות קבלני המשנה בכל אישום. לאחר דין ודברים, הסכימה המבקשת לתקן את כתב האישום פעם נוספת כך שיפורטו בו קבלני המשנה, ככל שהם ידועים לה. ב"כ המשיב ציין כי בעיקרון לא יתנגד להארכת מעצר ראשונה בבית המשפט העליון, אך זאת בכפוף לכך שכל חומר החקירה יהיה בפניו ולאחר שתקבע מסגרת זמנים. בית המשפט הורה למבקשת לתקן את כתב האישום בשלישית, וקבע כי ביום 21.2.2018 יתקיים מענה לכתב האישום. כמו כן, נקבעו 19 מועדי הוכחות במהלך החודשים מאי-דצמבר 2018.

ביום 19.2.2018 הוגש כתב אישום מתוקן בשלישית, וביום 25.2.2018 ניתן מענה לכתב האישום.

מאז הוגשה הבקשה דכאן נערכה ישיבת גישור אחת ביום 16.4.2018 בפני בית משפט קמא, וישיבה נוספת עתידה להתקיים ביום 22.5.2018.

4. הבקשה להארכת המעצר: בבקשתה טענה המבקשת כי העבירות המיוחסות למשיבים, בנסיבות המתוארות בכתב האישום, מלמדות על מסוכנותם לציבור. לטענתה, מסוכנות זו נלמדת גם מעברם הפלילי; ביחס למשיב, צוין כי הורשע פעמיים בעבר בעבירות של קבלת דבר במרמה וקשירת קשר, בגין נגזרו עליו עונשי מאסר על תנאי ומאסר בדרך של עבודות שירות. עוד ציינה המבקשת, בהתייחס למשיב, את התרשמות שירות המבחן מהסיכון הנשקף ממנו, ומא-היכולת לתת בהם אמון שישמרו על תנאים מגבילים.

באשר לקצב ההתקדמות בהליך, ציינה המבקשת כי ארבעה מועדי הוכחות בוטלו לבקשת ב"כ המשיבים.

למען שלמות התמונה, אציין כי על אף שבקשה זו הוגשה ביום 20.3.2018, הגיש ב"כ המשיב בקשה לדחיית המועד המקורי שנקבע לדיון בבקשה, וזאת לאור שהייתו הצפויה בחו"ל, ועל מנת לבחון אם ניתן ליתר את הבקשה במסגרת הליך הגישור אליו הופנו הצדדים במהלך חודש אפריל 2018. ב"כ המשיב נתן את הסכמתו להארכת מעצרו עד למועד הדיון המחודש בבית משפט זה.

5. כידוע, בבוא בית המשפט לבחון בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, עליו לשקול, בין היתר, את קצב התנהלות המשפט; המסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור בכלל ולקורבנותיו בפרט כפי שנלמדת מהנאשם, מהמעשה ונסיבותיו; החשש מפני הימלטות הנאשם ושיבוש הליכי המשפט.

למשיב מיוחסים מעשים בזויים ונקלים במיוחד של עושק קשישים, וכפי שעולה מהבקשה, גם חשיפת עוללותיהם של המשיב ושותפיו למעשים בתוכנית הטלוויזיה "יצאת צדיק", לא הרתיעה אותם מלהמשיך בפעילותם (וראו החלטת בבש"פ 2305/18 מדינת ישראל נ' אושרי אבוטבול (26.3.2018) בעניין שותפו של המשיב למעשי העושק והתרמית).

מנגד, העבירה האחרונה בה הורשע המערער הייתה בשנת 2004, הוא לא ריצה אף פעם עונש מאסר ואף לא ביצע גם את עבודות השירות שהושתו עליו בשעתו, לאחר שקיבל חנינה מנשיא המדינה. המשיב עצור לראשונה בחייו, ולאחר כ-11 חודשים בתנאי מעצר מאחורי סורג ובריא, הייתי נכון להניח כי הפנים את לקחו, ולא יקח על עצמו את

הסיכון הכרוך בהפרת תנאי חלופת המעצר. לכך יש להוסיף כי המשפט טרם החל, ולא בעטיו של המשיב. נוכח היקפו הרב של החומר, אף יש להניח כי תיירשנה מספר ארכות, וזאת גם בהינתן הצהרת בא כוח המשיב כי בדעתו לנהל את ההליך ביעילות ולוותר על עדים רבים.

6. במצב הדברים הרגיל, דומה כי היה בכך כדי להטות את הכף לכיוון שחרורו של המשיב למעצר באיזוק אלקטרוני. אלא שתמונת המצב בעניינו של המשיב, היא מורכבת מאוד. מהתסקירים עולה פרופיל אישיותי מניפולטיבי ובעייתי, בין היתר, שימוש בסמים והתמכרות להימורים שהביאה את המשיב להסתבך בחובות בשוק האפור. שירות המבחן גרס כי המפקחים שהוצעו יתקשו לבסס חלופה ההולמת את רמת הסיכון נוכח מצבו של המשיב. אך מעבר להסתייגות מהמפקחים המוצעים, שירות המבחן היה נחרץ בדעתו כי מצבו ומאפייניו של המשיב, כפי שתוארו בחוות הדעת שהוגשו בעניינו, אינם מתאימים לחלופת מעצר, והוא נדרש למענה טיפולי מקיף במסגרת סגורה ואינטנסיבית (תסקיר מיום 4.9.2017).

אכן, בית המשפט אינו כבול להמלצות שירות המבחן, אך במקרה דנן, התרשמותו הנחרצת של שירות המבחן מעוגנת גם בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה בעניינו של המשיב, וממכלול החומר עולה כאמור תמונה בעייתית ומורכבת, המעוררת ספק בדבר היתכנותה של חלופת מעצר.

7. אשר על כן, ומבלי לנעול הדלת בפני המשיב ככל שההליך ימשיך ויתארך, אני נעתר לבקשה ומורה על הארכת מעצרו של המשיב למשך 90 ימים החל מיום 28.3.2018 או עד למתן פסק דין בת"פ 63858-06-17 בבית משפט השלום בתל-אביב, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ח באייר התשע"ח (13.5.2018).

ש ו פ ט